

**Institutionen för klinisk
neurovetenskap**
Avdelning för försäkringsmedicin

Psykisk ohälsa i unga år och sjukfrånvaro bland privatanställda
Projektet avser att undersöka om psykisk ohälsa under tonåren och tidiga vuxenlivet kan relateras till framtida sjukfrånvaro bland anställda inom den privata sektorn, och vilka faktorer som har betydelse för de studerade sambanden.

Sjukfrånvaro är ett stort folkhälsoproblem som kan innebära ett antal oönskade hälso- och arbetsrelaterade konsekvenser för såväl individ, arbetsgivare som samhället i stort. Stora litteraturöversikter har även konstaterat en ökning i psykisk ohälsa bland barn och tonåringar under de senaste åren. Det är välkänt att psykiska besvär kan debutera redan under barndom eller i tonåren för att sedan fortsätta in i vuxna år. Kunskapsläget är dock begränsat när det gäller den psykiska hälsans betydelse under uppväxten för framtida sjukfrånvaro bland privatanställda.

De longitudinella delstudierna baserades på en kohort tvillingar födda i Sverige mellan 1975 och 1986 (n~12 000). Tidigare insamlade enkätdata har använts för att identifiera förekomsten av tidiga psykiska besvär såsom depression- och ångestsymtom. Information om bland annat sjukfrånvaro (sjukskrivning, sjuk- eller aktivitetsersättning) och anställning inom privat sektor har inhämtats från nationella register fram till år 2020.

Projektet förväntas bidra med ny och unik kunskap som i sin tur kan leda till att de mest sårbara individerna i samhället kan identifieras och erbjudas en individ- eller gruppanpassad preventions- och interventionsstrategi.

Finansiärer: AFA

Projektid: 2020-2024

Projektdeltagare:

Jurgita Narusyte, Med.dr, forskare, projektledare

Annina Ropponen, Fil.dr, docent

Pia Svedberg, Med.dr, docent

Iman Alaie, Med.dr., postdoc

Mo Wang, Med.dr., forskningsspecialist

Publikationer:

1. Alaie, I., Ropponen A, Svedberg P, Narusyte J. Trajectories of sickness absence and disability pension in young working-age adults: The role of demographic, occupational, and mental health-related factors. *Inskickat för granskning*.
2. Narusyte J, Alaie I, Ropponen A, Wang M, Svedberg P. Young adults with a history of depression and/or anxiety: the role of sociodemographic and health-related factors for remaining in paid work. *Inskickat för granskning*.
3. Alaie, I., Svedberg P, Ropponen A, Narusyte J. Longitudinal trajectories of sickness absence among young adults with a history of depression and anxiety symptoms in Sweden. *J Affect Disord*. 2023 Oct 15;339:271-279. doi: 10.1016/j.jad.2023.07.014.
4. Alaie, I., Svedberg P, Ropponen A, Narusyte J. Associations of Internalizing and Externalizing Problems in Childhood and Adolescence with Adult Labor Market Marginalization. *JAMA Network Open*. 2023 Jun 1;6(6): e2317905. doi: 10.1001/jamanetworkopen.2023.17905.
5. Narusyte J, Ropponen A., Wang M., Svedberg P. Sickness absence among young employees in private and public sectors with a history of depression and anxiety, *Sci Rep*. 2022 Nov 4;12(1):18695. doi: 10.1038/s41598-022-21892-z.

Konferensbidrag

1. Alaie I, Ropponen A, Svedberg P, Narusyte J. Associations of persistent mental health problems across childhood and adolescence with adverse working life outcomes: the role of familial confounding. European Union of Medicine in Assurance and Social Security (EUMASS) 2023, Strasbourg, France.
2. Narusyte J, Alaie I, Ropponen A, Svedberg P. Young employees with previous mental health problems in the private sector: does part-time sickness absence help to remain on the labor market? EUMASS 2023, Strasbourg, France.
3. Narusyte J, Ropponen A, Wang M, Svedberg P. Unga vuxna med anställning i den privata eller offentliga sektorn: sjukfrånvaroförekomst bland dem med tidigare psykisk ohälsa. Forum för arbetslivsforskning (FALF) 2023, Helsingborg.
4. Narusyte J, Alaie I, Ropponen A, Svedberg P. Having mental health problems but not being sickness absent: what factors are of importance for employees in the private sector? European Public Health (EPH) Conference 2022, Berlin, Germany.
5. Alaie I, Ropponen A, Svedberg P, Narusyte J. Trajectories of sickness absence among young people with prior depressive/anxiety symptoms. EPH Conference 2022, Berlin.
6. Alaie I, Svedberg P, Ropponen A, Narusyte J. Trajectories of sickness absence among young people with and without mental health problems in early adulthood: A longitudinal cohort study. European Psychiatric Association (EPA) Section in Epidemiology & Social Psychiatry 2022, Cambridge, UK.
7. Narusyte J, Ropponen A, Wang M, Svedberg P. Sickness absence Among young adults employed in the private sector. EUMASS 2021 (Online).